

TÜRKİYE-İRAN EKONOMİK İLİŞKİLERİ BİLGİ NOTU

- **Ülke Profili**

Nüfus	: 75,1 milyon (Şubat 2010 tahmini)
Yüzölçümü	: 1 648 195 km ²
Başkent	: Tahran
Kişi Başına Düşen Milli Gelir	: 11 770 Dolar (tahmin)
Büyüme Oranı	: % 2,9
Döviz Kuru	: 1 ABD \$ = 10,330 IR
Başlıca Şehirler	: Tahran (7,70 milyon) Meşhed (2,41 milyon) İsfahan (1,58 milyon) Tebriz (1,37 milyon) Şiraz (1,20 milyon)

Ülkenin başlıca doğal kaynakları; petrol, doğal gaz, kömür, krom, bakır, demir cevheri, kurşun, manganez, çinko ve sülfürdür. Başlıca tarım ürünleri ise; buğday ve pirinç gibi hububatlar, şeker pancarı, şeker kamışı, meyveler, kabuklu yemişler, pamuk, süt ürünleri, yün ve havyardır.

- **Genel Ekonomik Durum**

İran ekonomisinin başlıca yapısal unsurları; büyük işletmeler üzerindeki devlet mülkiyeti, petrole dayalı endüstriyel gelişim, kırsal bölgelerde yoğunlaşan tarımsal üretim ve küçük-ölçekli imalathaneler şeklindeki özel sektör faaliyetleridir. Hizmetler sektörü uzun dönemde en fazla büyüyen sektördür.

- **Sektörler**

İran'da hurma, çiçek ve fıstık gibi ihracata yönelik tarımsal ürün gruplarının yanı sıra; iç tüketime yönelik olarak tütün, çay, buğday, arpa, pirinç, pamuk ve şekerpancarı gibi ürünler üretilmektedir. Hazar Denizi'nden elde edilen havyar, dünya pazarlarında önemli bir yer almaktadır. Hidrokarbon, İran'ın başlıca ihracat gelir kaynağı olup; tarımdan sonra en fazla istihdam bu sektörde yaratılmaktadır. İran dünyanın en büyük 5. ham petrol ihracatçısı olmasına rağmen; petrol işleme altyapısının yeterli olmamasından ötürü işlenmiş petrol ürünleri ithal etmektedir. Petrol dışında başlıca sanayi dalları ise; gıda işleme, makine, kimya, halıcılık ve mücevherattır.

- **Dış Ticaret**

Uzun süre ithal ikamesine dayanan bir sanayileşme politikası izleyen ve ithalâtın devletin kontrolü altında gerçekleştiği İran'da son yıllarda uygulamaya konan dışa açılma politikaları ve DTÖ' ye üye olma hedefi doğrultusunda, ithalâttaki tarife dışı engeller kısmen kaldırılmış, ithalâtı yasak çok sayıda maddenin ithalâtı mümkün hale gelmiştir.

İran ile 1996 yılında 1 Milyar Dolar civarında olan dış ticaret hacmimiz, 2008 yılı itibarıyla 10 Milyar Dolar'ı aşmıştır. 2008 yılında bu ülkeye ihracatımız 2 Milyar Dolar'ın üzerine çıkmış; Türkiye aleyhinde seyreden dış ticaret dengesi ise İran'dan doğal gaz ithalatı ile

birlikte son yıllarda daha da artarak 6 Milyar dolar'ın üzerinde gerçekleşmiştir. 2009 yılında ise ihracatımız 2 milyar dolar seviyesinde iken ithalatımız 3.4 milyar dolara gerilemiştir. 2010 yılında ihracatımız 3 milyar doları, ithalatımız 7.6 milyar doları aşmıştır. 2011 yılı Ekim ayı verilerine göre İran'a ihracatımız 3,4 milyar dolar ithalatımız 7,6 milyar dolar seviyesindedir.

Ağır işleyen bürokrasisi, ticaretin yarısından fazlasının doğrudan devletin veya devlete yarı bağlı vakıfların elinde bulunması, siyaset ile ekonominin iç içe yapısı, Dünya Ticaret Örgütü'ne üye olmaması nedeniyle ülke genelindeki keyfi uygulamalar, akreditif açılması ve teminat mektuplarının kabulü ile ilgili sorunlar İran ile iş yapan firmalarımız açısından sıkıntı yaratmakta, bu pazara girmeyi düşünen firmaların da çekinmelerine yol açmaktadır.

- **Pazar ile İlgili Bilgiler**

İran'da ticari acenta ve distribütörlük aracılığı ile iş yapma biçimi oldukça yaygındır. Yüksek işsizlik oranı ve enflasyon nedeniyle satın alma gücü düşüktür. En etkili reklam ve tanıtım aracı, şehir ilan panolarıdır. İran'ın güney bölgelerini kalkındırma amacıyla güney limanlarında uygulanan gümrük oranları diğer gümrük kapılarına göre daha düşüktür.

- **İşadamlarının Pazarda Dikkat Etmesi Gereken Hususlar**

İran nüfusunun önemli bir bölümü Türkiye'ye büyük bir sempatiyle bakmaktadır. Bu ülkeye seyahat edecek Diplomatik, Hizmet, Hususi ve Umuma Mahsus Pasaport hamilleri vizeden muaftır.

İran takvim yılı 21 Mart–20 Mart tarihlerini kapsamakta olup, Miladi takvime göre 2010 yılı Hicri takvime göre 1388 yılına tekabül etmektedir. Kamu kurumları için hafta tatili Perşembe ve Cuma günleri, özel şirketler ve bankalar için ise Cuma günüdür. İran'da yerel saat Türkiye saatinden 1,5 saat ileridir.

- **Genel Değerlendirme ve Öngörüler**

İran'da genç nüfusun artışı ile beraber tüketim talebi de artmaktadır. Pazarda Türk malı imajı yerleşmiş olup; fuarlar, ticaret heyetleri ve tutundurma faaliyetleri ile bu imajın korunması ve daha da geliştirilmesi mümkündür. Avrupa ve Asya kökenli firmaların pazardan aldıkları pay henüz düşüktür.

- **Tarım ve Gıda Ürünleri İhraç Potansiyelimiz**

İran'a tarım ürünleri ihracatında potansiyel arz eden başlıca sektörler;

- Buğday,
- Çay,
- Narenciye,
- Tütün'dür

- **Sanayi Ürünleri ve Hizmetler İhrac Potansiyelimiz**

İran'a sanayi ürünleri ihracatında potansiyel arz eden başlıca sektörler;

- Otomotiv ana ve yan sanayisi,
- Demir-Çelik
- Tekstil ve hazır giyim yan sanayisi,
- Pompa ve kompresörler,
- Boru ve bağlantı parçaları,
- Beyaz Eşya,
- İş ve maden makineleri,
- Isıtma, soğutma ve havalandırma,
- Sofra ve mutfak eşyaları,
- Ağaç ve Ahşap Ürünler, Mobilya,
- Dolum ve ambalaj makineleri,
- Elektrikli makineler ve kablolar,
- Elyaf ve iplik,
- İlaç,
- Kağıt ve karton ürünleri,
- Kozmetik ve kişisel bakım ürünleri,
- Kumaş,
- Plastik ve kauçuk işleme makinaları,
- Takım tezgahları,
- Tarım alet ve makineleri'dir.

- **Dış ticaret ve yatırımlar**

İran-Türkiye ilişkilerinde son dönemde en fazla gelişme gösteren boyut ekonomidir. Ticaret hacminin artmasıyla birlikte yatırım alanları hem genişliyor hem çeşitleniyor. İki ülkenin ekonomik açıdan birbirine ihtiyacı var. Türkiye, İran'dan doğal gaz almak ve pazarında yer almak isterken İran Türkiye'ye doğal gaz satmak ve Avrupa pazarına Türkiye üzerinden ulaşmak niyetindedir. Ayrıca her iki ülke 70 milyona yakın nüfusa ve dinamik bir ekonomiye sahiptir.

İran; 70 milyonluk genç ve dinamik nüfusu, gelişme arzusu, enerji zengini olması ve Türkiye'nin komşusu olması nedeniyle Türkiye için çekici bir pazardır. İran-Türkiye siyasi ilişkilerinde olumlu hava en çok ekonomik ilişkileri etkilemiştir. Ticaret hacmi 10 milyar dolara yaklaşmıştır. İki ülke arasındaki ekonomik ilişkilerdeki aslan payını Türkiye'nin İran'dan aldığı petrol, doğal gaz ve diğer karbonat ürünleri almaktadır. İran'ın Türkiye'den demir-çelik ve plastik malzeme ithal ettiği bilinmektedir

İran ile 2000 yılında 1 milyar Dolar olan ticaret hacmimiz, 2008 yılında 10,2 milyar Dolara ulaşmıştır. 2009 yılında ise küresel ekonomik krizin etkisiyle ikili ticaret hacmimiz yaklaşık % 47 civarında düşerek 5,43 milyar dolara gerilemiş, 2010 yılında bir önceki yıla göre dış ticaret hacmimiz % 96 oranında artarak 10,7 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. Bu dönemde ihracatımız 3 milyar dolar, ithalatımız ise 7,6 milyar dolar seviyesine ulaşmıştır.

Türkiye-İran İkili Ticaret İstatistikleri (1000 \$):

YILLAR	İHRACAT	İTHALAT	HACİM	DENGE
2000	235.784	815.730	1.051.515	-579.945
2001	360.535	839.800	1.200.336	-479.264
2002	333.962	920.971	1.254.934	-587.009
2003	533.786	1.860.682	2.394.469	-1.326.896
2004	813.031	1.962.058	2.775.090	-1.149.027
2005	912.940	3.469.706	4.382.646	-2.556.766
2006	1.066.901	5.626.610	6.693.512	-4.559.708
2007	1.441.190	6.615.394	8.056.584	-5.174.204
2008	2.029.759	8.199.689	10.229.448	-6.169.929
2009	2.024.863	3.405.985	5.430.849	-1.381.122
2010	3.042.957	7.644.782	10.687.739	-4.601.825
2011*	3.044.177	7.645.008	10.689.185	-4.601.008

NOT: 2011 Ekim ayı itibarıyladır.

İki ülke arasındaki ticaret hacminin kısa dönemde 20 milyar dolara çıkartılması, 5 yıl içerisinde de 30 milyar dolara yükseltilmesi hedeflenmektedir.

İran'a ihraç ettiğimiz başlıca ürünleri kazan, makine ve cihazlar, aletler, motorlu kara taşıtları, traktör, tütün ve tütün yerine geçen işlenmiş maddeler, demir ve çelik, elektrikli makine ve cihazlar oluşturmaktadır. İran'dan ithal ettiğimiz maddeler arasında temel kalemi % 90'lık pay ile ham petrol ve doğalgaz teşkil etmektedir.

Türkiye'nin İran'a coğrafi yakınlığı, ortak dil kullanımının sağladığı yarar, Türk işadamları bakımından elverişli bir ortam yaratmaktadır. Son yıllarda İran'da yatırım yapan şirketlerimizin sayısı ve yatırım tutarında bir artış gözlenmektedir.

İran-Türkiye arasındaki ticaret dengesi 1996'dan günümüze kadar Türkiye aleyhine olmuştur. Türkiye bu dengeyi değiştirmek için çabalasa da arzu edilen sonucu alamamıştır. Türkiye'nin İran'da yatırımı bir milyar doları aşmamaktadır. İran, Türkiye'nin ticaret açığı listesinde yedinci ülkedir.

İran'ın Dünya Ticaret Örgütü'ne üye olmaması, korumacı ekonomi siyaseti, ithal ikameci zihniyeti, ekonomik mevzuatı çerçevesinde dış yatırım zorlukları, ekonomik çalışma kültürü, siyasi hesaplaşmalar ve güvenlik algılamaları süreci sıkıntılı hale getirmektedir. Uzmanlara göre gümrük vergilerinin yüksek olması, iki ülke bankaları arasında gerekli işbirliğinin sağlanamaması sebebi ile kredi açılmasıyla ilgili sorunlar ve ikili alışverişlerde yüklü tazminatların alınması, ikili ticaret ilişkilerinin akışkanlığını sekteye uğratmaktadır.

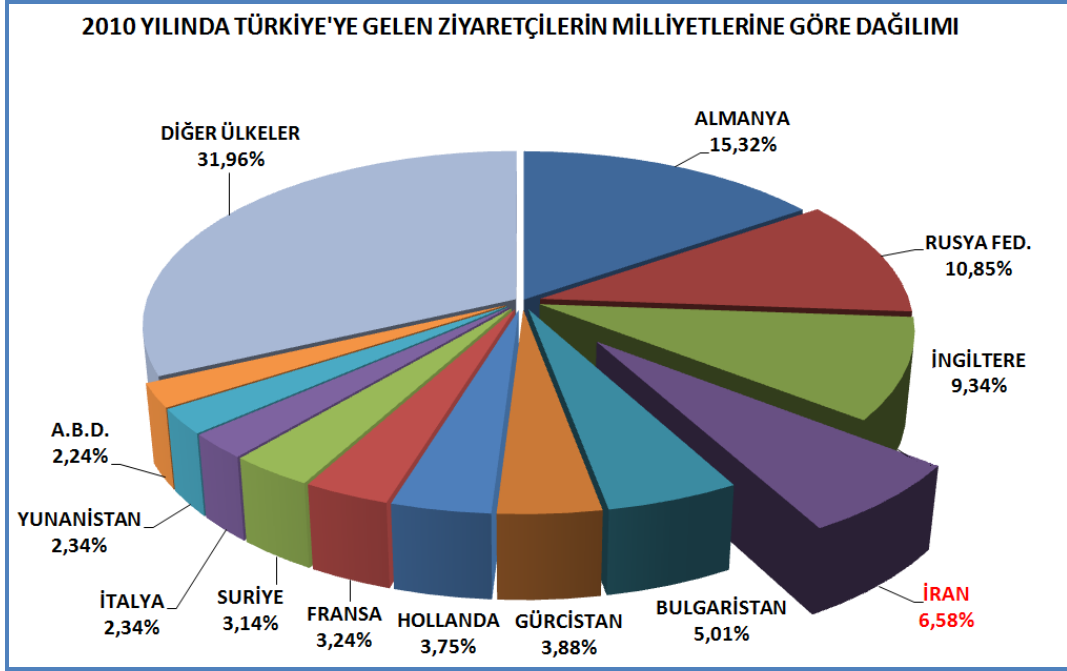
Ancak, her iki ülkenin, ekonomik ilişkilere ciddi önem verdiği gözükmektedir. Ekonomik ilişkilerin yoğunlaşmasıyla karşılıklı bağımlılığının artması siyasi ilişkiler üzerinde olumlu etki yapmaktadır. Nitekim Türkiye'nin İran doğal gazına ihtiyacı, Türkiye'yi İran konusunda daha temkinli olmaya itmektedir. Ayrıca İran'ın Türkiye ile ekonomik ilişkilere hem ekonomik kaynak hem de stratejik manevra açısından ihtiyacı vardır. Bu nedenle iki ülke arasında ekonomik ilişkileri düzenlemede birkaç kurum kurulmuştur. Karma

Ekonomik Komisyon (KEK), Karma Ulaştırma Komisyonu (KUK), Ortak Ticaret Komitesi ve İş Konseyi bunların en önemlileri olarak sayılabilir.

Türkiye'nin kara ulaşımında İran önemli bir ülke konumundadır. Türkiye, Afganistan ve Orta Asya'ya kara ulaşımının büyük bölümünü İran üzerinden yapmaktadır. Yıllık 90 bin araç İran sınırından Orta Asya'ya doğru yol almaktadır. Taşımacılık konusunda İran-Türkiye arasında gümrük tarifesi ve akaryakıt fiyat uygulaması gibi sorunlar bulunmaktadır. Türkiye bu sorunları çözmeye çalışsa da başarılı olamamıştır.

- **Turizm**

Türkiye'yi ziyaret eden İranlı turist sayısı son yıllarda artış eğilimindedir. 2009 yılında ülkemizi ziyaret eden İranlı turist sayısı 1.383.261 olarak tespit edilmiştir. 2010 yılında ise bu rakam 1.885.097'ye yükselmiştir. İran'lı turistler Türkiye'ye gelen turistlerin % 6,58'i'dir. 2010 yılında 2009 yılına göre ülkemizi ziyaret eden İran'lı turist sayısında % 36,28 oranında artış olmuştur.

Son yıllarda Türkiye, İranlı turistler için çekim merkezi olmuştur. Türkiye'nin laik yapısı nedeniyle sosyal hayatın özgür yaşanabilmesi İslam rejimi yönetiminin kurallarından sıkılan kesimler için çekim merkezi olmuştur. İranlı turistlerin tarihî geziler yerine Antalya, Bodrum, Kuşadası gibi eğlence mekânlarını tercih etmeleri dikkat çekicidir. Nitekim bu durumun farkında olan İran yönetimi ulaşım sıkıntısı yaratarak bunu etkilemek istemiştir. İran vatandaşlarına vize uygulanmaması, dil kolaylığı, Türk televizyonlarının İran'da çanak antenler vasıtasıyla izlenmesi ülkemizin İranlı turistler için cazibesini artıran faktörler arasındadır. Türkiye, İranlılar için çekim merkezi iken İran'ı ziyaret eden Türk turist sayısının 10 binden fazla değildir.

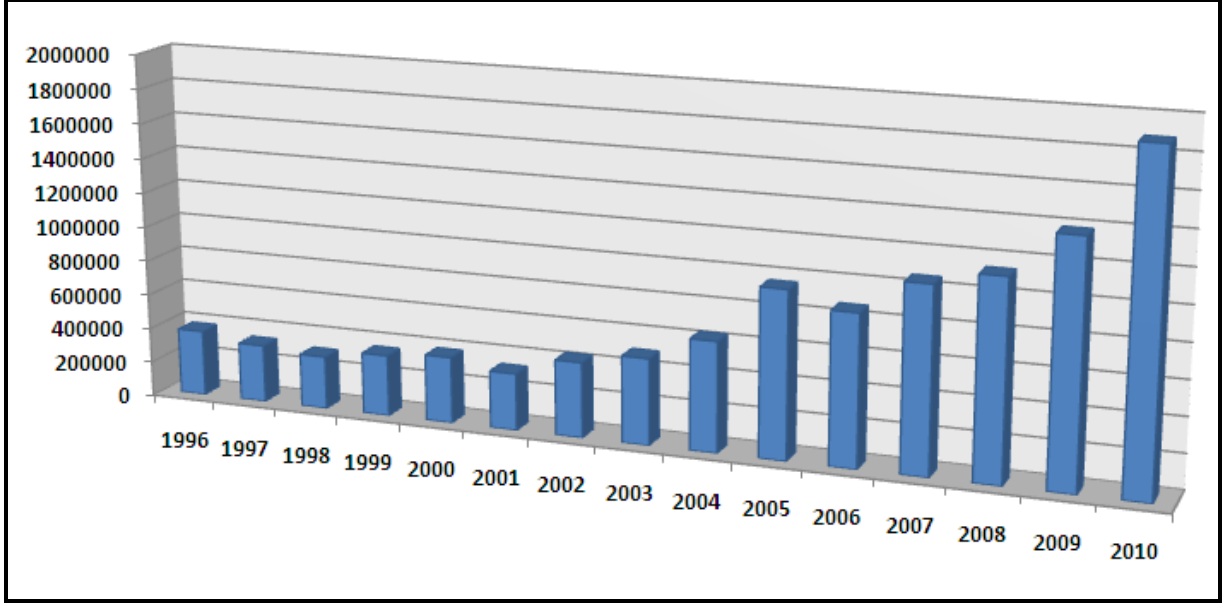
2008-2010(*) YILLARINDA ÜLKEMİZE GELEN YABANCILARIN MİLLİYETLERİNE GÖRE KARŞILAŞTIRILMASI (OCAK-ARALIK)								
MİLLİYET	YILLAR			MİLLİYET PAYI (%)			% DEĞİŞİM ORANI	
	2008	2009	2010(*)	2008	2009	2010(*)	2009/2008	2010(*)/2009
ALMANYA	4 415 525	4 488 350	4 385 263	16,77	16,58	15,32	1,65	-2,30
İNGİLTERE	2 169 924	2 426 749	2 673 605	8,24	8,96	9,34	11,84	10,17
İTALYA	600 261	634 886	671 060	2,28	2,34	2,34	5,77	5,70
YUNANİSTAN	572 212	616 489	670 297	2,17	2,28	2,34	7,74	8,73
A.B.D.	679 445	667 159	642 768	2,58	2,46	2,24	-1,81	-3,66
BULGARİSTAN	1 255 343	1 406 604	1 433 970	4,77	5,19	5,01	12,05	1,95
GÜRCİSTAN	830 184	995 381	1 112 193	3,15	3,68	3,88	19,90	11,74
RUSYA FED.	2 879 278	2 694 733	3 107 043	10,93	9,95	10,85	-6,41	15,30
SURİYE	406 935	509 679	899 494	1,55	1,88	3,14	25,25	76,48
İRAN	1 134 965	1 383 261	1 885 097	4,31	5,11	6,58	21,88	36,28
DİĞER ÜLKELER	11 392 605	11 253 823	11 151 414	56,75	58,43	61,04	-1,21	- 0,90
TOPLAM	26 336 677	27 077 114	28 632 204	100,00	100,00	100,00	2,81	5,74
(*) Veriler Geçicidir.								

Kaynak: Kültür ve Turizm Bakanlığı

İran'dan Türkiye'ye gelen turist sayısı yıldan yıla artış göstermektedir. 1996 yılında 379 bin kişi Türkiye'ye giriş yaparken bu sayı 2009 yılında yaklaşık 4 kat artarak 1 milyon 383 bin kişiye ulaşmıştır. **2010 yılında geçici verilere göre İran'dan Türkiye'ye gelen ziyaretçi sayısı 1 milyon 885 bin 097 kişidir.** Türkiye'ye son birkaç yıl içinde en çok turist gönderen beş ülke arasına girmeyi başaran İran, ülkemiz için önemli bir turizm pazarıdır. Turizmciler İranlıların Avrupa'dan ve Rusya'dan gelen turistlere göre daha fazla harcama yaptığını belirtmektedirler.

	İran'dan Türkiye'ye Gelen Kişi Sayısı
1996	379.003
1997	331.738
1998	327.579
1999	372.766
2000	404.012
2001	351.641
2002	432.281
2003	494.977
2004	631.522
2005	957.245
2006	865.942
2007	1.058.206
2008	1.134.965
2009	1.383.261
2010	1.885.097

1996-2010 Yılları Arasında Türkiye'yi Ziyaret Eden İranlılar

2007 yılından itibaren her yıl yaklaşık 1 milyondan fazla İranlı Türkiye'yi ziyaret etmektedir. İranlı turistler, Türkiye'ye gelmek için özellikle Nevruz ayını ve yaz aylarını tercih etmektedirler. Türkiye İstatistik Kurumu'nun 2010 yılı verilerine göre İranlılar Türkiye'de en fazla sırasıyla Ağrı, Kilis, İstanbul, Hakkari, Antalya, Van ve Ankara'ya gelmektedirler. 2010 yılında ülkemize toplam 1 milyon 885 bin İranlı turist gelmiştir.

Kuşadası'na gelen İranlı sayısı oldukça azdır. 2009 yılı verilerine göre 25 kişi denizyolu ile 88 kişi ise günübirlikçi olarak Kuşadası'na giriş yapmıştır. 2010 yılında ise 27 İranlı denizyolu ile, 77 İranlı ise günübirlikçi olarak Kuşadası'na giriş yapmıştır.

2006-2010 Yılları Arası Türkiye'yi Ziyaret Eden İranlıların Giriş Kapılarına Göre Sayısı

	2006	2007	2008	2009	2010
Adana, Botaş (Denizyolu)	4	112	77	116	36
Adana, Şakirpaşa (Havayolu)	68	79	83	122	69
Ağrı, Gürbulak (Karayolu)	332.668	366.375	454.843	546.934	836.086
Ankara, Esenboğa (Havayolu)	11.174	14.732	16.207	19.590	26.183
Ankara, Etimesgut (Havayolu)	-	-	1	-	-
Antalya, Alanya (Denizyolu)	6	15	29	7	21
Antalya, Finike (Denizyolu)	-	-	-	1	200
Antalya, Kaş (Denizyolu)	-	-	-	-	2
Antalya, Kemer (Denizyolu)	-	4	-	1	-
Antalya, Merkez (Denizyolu)	-	1	4	-	2
Antalya, Merkez (Havayolu)	7.802	13.771	28.138	33.803	78.830
Ardahan, Posof Türkgözü (Karayolu)	131	420	1.185	1.838	4.788
Artvin, Sarp (Karayolu)	750	1.994	3.014	3.310	7.739
Aydın, Kuşadası (Denizyolu)	15	16	11	25	27
Aydın, Kuşadası (Günübirlikçi)	10	45	72	88	77

	2006	2007	2008	2009	2010
Balıkesir, Ayvalık (Denizyolu)	4		5		6
Bartın, Merkez (Denizyolu)					
Bursa, Gemlik (Denizyolu)					4
Bursa, Merkez (Havayolu)					
Çanakkale, Kepez (Denizyolu)				2	5
Çanakkale, Kepez (Günübirlikçi)			1	23	1
Çanakkale, Merkez (Denizyolu)	4	11			
Denizli, Çardak (Havayolu)					
Diyarbakır, Merkez (Havayolu)					
Edirne, Hamzabeyli (Karayolu)	87	146	2.141	2.715	2.701
Edirne, İpsala (Karayolu)	3.899	3.876	2.983	3.997	4.307
Edirne, Kapıkule (Demiryolu)	58	67	94	111	70
Edirne, Kapıkule (Karayolu)	4.916	5.800	4.375	3.598	4206
Edirne, Pazarkule (Karayolu)	10	12	20	14	62
Edirne, Uzunköprü (Demiryolu)	75	86	84	66	43
Elazığ, Merkez	-	-	-	-	2
Erzurum, Merkez (Havayolu)		1			-
Eskişehir, Merkez (Havayolu)	2				2
Gaziantep, İshaliye (Demiryolu)	2.056	2.903	4.841	3.530	2.512
Gaziantep, Kargamış (Karayolu)	1	2	5	7	27
Gaziantep, Merkez (Havayolu)		3	8	15	6
Giresun, Merkez (Günübirlikçi)			1		200
Hakkari, Esendere (Karayolu)	79.692	141.171	84.653	116.283	166.695
Hatay, Cilvegözü (Karayolu)	4.864	4.067	2.250	2.922	3.255
Hatay, İskenderun (Denizyolu)		7	6		11
Hatay, Merkez (Havayolu)					19
Hatay, Yayladağı (Karayolu)	74	92	135	244	520
İğdır, Dilucu (Karayolu)	112	184	174	165	1984
Isparta, Süleyman Demirel (Havayolu)	13.515	17.484	5.227	6.562	3723
İçel, Anamur (Denizyolu)	1				
İçel, Mersin (Denizyolu)	63	29	23	35	
İçel, Taşucu Seka (Denizyolu)			34	66	
İçel, Taşucu (Denizyolu)	187	135	169	142	
İstanbul, Atatürk (Havayolu)	113.275	131.431	154.509	191.398	210.767
İstanbul, Galata (Denizyolu)	403	376			
İstanbul, Galata (Günübirlikçi)	153	45			
İstanbul, Galata-Haydarpaşa (Denizyolu)			921	573	345
İstanbul, Galata-Haydarpaşa (Günübirlikçi)			26	24	18
İstanbul, Haydarpaşa (Denizyolu)	17	13			
İstanbul, Pendik (Denizyolu)	998	1.546	846	352	568
İstanbul, Sabiha Gökçen (Havayolu)	8.446	24.514	25.351	36.280	61.064
İzmir, Adnan Menderes (Havayolu)	8.310	14.751	19.060	22.442	31.624
İzmir, Aliğa (Denizyolu)			22		14
İzmir, Çeşme (Denizyolu)	249	26	31	35	52
İzmir, Dikili (Denizyolu)			7	5	2
İzmir, Dikili (Günübirlikçi)				1	1

	2006	2007	2008	2009	2010
İzmir, Merkez (Denizyolu)	29	115	17		1
İzmir, Merkez (Günübirlıkçi)				37	22
Kayseri, Erkilet (Havayolu)	6	1	10	11	9
Kırklareli, Dereköy (Karayolu)	484	1.414	864	505	469
Kilis, Çobanbey (Demiryolu)					14
Kilis, Öncüpınar (Karayolu)	247.593	288.853	298.402	350.340	396.506
Kocaeli, Derince (Denizyolu)	3	8	8	1	7
Konya, Merkez (Havayolu)	626	1.132	657	1.026	1196
Malatya, Erhaç (Havayolu)				1	5
Mardin, Nusaybin (Karayolu)	14	49	70	65	169
Mersin, İçel (Denizyolu)					40
Mersin, İçel Taşucu Seka (Denizyolu)					11
Mersin, İçel Taşucu (Denizyolu)					156
Muğla, Bodrum (Denizyolu)	8	7	21	2	2
Muğla, Bodrum (Günübirlıkçi)	8	9	23		13
Muğla, Bodrum-İmsik (Havayolu)	1.165	956	272	2.760	6.205
Muğla, Dalaman (Havayolu)	229	282	308	403	429
Muğla, Datça (Denizyolu)	1	1	1	3	-
Muğla, Fethiye (Denizyolu)				1	1
Muğla, Mantarburnu (Denizyolu)					5
Muğla, Mantarburnu (Günübirlıkçi)				5	-
Muğla, Marmaris (Denizyolu)	11	38	5	6	25
Muğla, Marmaris (Günübirlıkçi)	10	4	16	15	15
Muğla, Turgutreis (Denizyolu)	3	38		3	2
Muğla, Turgutreis (Günübirlıkçi)	3	-	-	-	-
Muğla, Yalıkavak (Denizyolu)	1	-	-	-	-
Nevşehir, Kapadokya (Havayolu)	2	-	2	-	-
Ordu , Merkez (Denizyolu)	-	-	-	-	3
Rize, Merkez (Denizyolu)					
Samsun, Merkez (Denizyolu)	119	127	29	35	18
Samsun, Merkez (Günübirlıkçi)		81			
Samsun, Merkez (Havayolu)	1				1
Şanlıurfa, Akçakale (Karayolu)	17	32	78	127	165
Şırnak, Silopi (Habur) (Karayolu)	57	68	68	234	467
Tekirdağ, Çorlu (Havayolu)	168		47	3.839	2396
Tekirdağ, Merkez (Denizyolu)	7		84		15
Tekirdağ, Merkez (Günübirlıkçi)	21			11	23
Tekirdağ, Merkez (Havayolu)					
Trabzon, Merkez (Havayolu)	3	3	6	11	7
Trabzon, Merkez (Denizyolu)	37	53	2	61	10
Van, Kapıköy (Demiryolu)	20.421	17.769	21.695	25.949	27.625
Van, Merkez (Havayolu)					
Zonguldak, Ereğli (Denizyolu)	5	3			
Zonguldak, Merkez (Denizyolu)	791	821	614	368	439
TOPLAM	865.942	1.058.206	1.134.965	1.383.261	1.885.097

İranlılar, Türkiye'ye gelişlerinde büyük ölçüde karayolunu tercih etmektedirler. 2009 yılında Türkiye'ye gelen 1 milyon 383 bin 261 İranlıdan % 75'i karayolunu, % 23'ü havayolunu ve % 2'si demiryolunu tercih etmiştir.

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Karayolu	481.749	795.592	675.369	814.555	855.260	1.033.298	1.430.146
Havayolu	119.302	138.505	164.792	219.140	249.886	318.263	422.551
Denizyolu	3.083	2.616	2.961	3.502	2.966	1.840	1.936
Demiryolu	27.324	20.459	22.610	20.825	26.714	29.656	30.264
Günübirlikçi	64	73	210	184	139	204	200
TOPLAM	631.522	957.245	865.942	1.058.206	1.134.965	1.383.261	

2010 Yılında Türkiye'yi Ziyaret Eden İranlıların Ulaşım Tercihleri'nin Yüzde Dağılımı

